

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-11>

УДК 657.3

ОБЛІК ТА УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ДЛЯ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

ACCOUNTING AND MANAGEMENT OF RECEIVABLES TO STRENGTHEN THE FINANCIAL SECURITY OF THE ENTERPRISE

Бардадим Марія Василівнакандидат економічних наук, доцент,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6067-9129>**Свічкач Наталія Михайлівна**кандидат економічних наук, доцент,
ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8609-5837>**Bardadym Mariya**

Dnipro State Agricultural and Economic University

Svichkar Nataliia

Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture

Стаття присвячена аналізу сучасних підходів до обліково-аналітичного забезпечення процесу управління дебіторською заборгованістю з метою зміцнення фінансової безпеки підприємств України. Аналіз статистичних даних свідчить про нарощування обсягів дебіторської заборгованості підприємствами України, що обумовлює необхідність пошуку інструментів управління її структурою та стимулювання швидкості сплати рахунків дебіторами. У статті надано приклади застосування міжнародного формату обліку дебіторської заборгованості, торговельний векселів до отримання та методів нарахування резерву сумнівних боргів. Проаналізовані можливості та переваги використання мотиваційних знижок, торговельних векселів до отримання як інструментів оптимізації структури дебіторської заборгованості. Надано порівняльний аналіз методів резервування сумнівної дебіторської заборгованості.

Ключові слова: облік, дебіторська заборгованість, сумнівна заборгованість, резерв безнадійних боргів, вексель, рахунки до отримання.

The article is devoted to the analysis of modern approaches to the accounting and analytical support of the receivables management process in order to strengthen the financial security of Ukrainian enterprises. The analysis of statistical data shows the increase in the amount of accounts receivable by Ukrainian enterprises, which makes it necessary to find tools for managing its structure and stimulating the speed of payment of accounts by debtors. The active transition of Ukrainian enterprises to the application of international reporting standards and the European integration vector of Ukraine's development requires the use of accounting methods and debt management tools that are successfully used in international and European practice. The article provides examples of the application of the international accounting format for accounts receivable, commercial bills receivable, and methods of calculating the reserve for doubtful debts. The types of value that are applied to various types of receivables of the enterprise are analysed. The possibilities and advantages of using motivational discounts, commercial bills receivable as tools for optimizing the structure of receivables are defined. Proposed components of the process of managing receivables and optimizing the duration of the credit cycle: development of a policy for providing commodity credit (deferred payment); establishing a credit rating for buyers by establishing their creditworthiness; setting a lending limit depending on the rating; establishment of standard credit terms; establishment of standard discounts; analysis of receivables; working with overdue receivables. A comparative analysis of the methods of reserving doubtful receivables and the international format of reflecting in accounting the write-off of bad debts and the accrual of bad debts reserve are provided. It was determined that the use of incentive discounts can significantly accelerate the

repayment period of accounts receivable and release funds on time. In order to strengthen the financial security of the enterprise, it is proposed to apply methods already existing in international practice - factoring as an opportunity to quickly convert doubtful debt into cash; the use of commercial bills as a prolongation of payment deferrals with the receipt of additional interest income, trade motivational discounts as an incentive to speed up the payment of debtors' accounts.

Keywords: accounting, accounts receivable, doubtful debts, bad debt reserve, promissory note, accounts receivable.

Постановка проблеми. В сучасних умовах господарювання українських підприємств, які характеризуються значними ризиками для безперервності діяльності та високим рівнем невизначеності, актуальним питанням стає утримання рівня фінансової безпеки за рахунок управління розрахунками та вчасного отримання сплати дебіторської заборгованості. Процеси інтеграції України в Європейський союз, зацікавленість українських підприємств в отриманні іноземних інвестицій та активний перехід на застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності також актуалізують питання достовірного обліку дебіторської заборгованості, коректного визначення її вартості у складі активів підприємства для повного і прозорого подання інформації про фінансовий стан підприємства для зовнішніх зацікавлених сторін. Оскільки стан розрахунків суттєво впливає на рівень ліквідності активів та платоспроможність підприємства, питання оперативного управління дебіторською заборгованістю на основі достовірного обліку потенційно можуть надати конкурентні переваги підприємству та забезпечити вчасне покриття поточних зобов'язань. Зазначені чинники формують необхідність детального дослідження сучасних методів обліку та інструментів управління дебіторською заборгованістю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В сучасних наукових публікаціях [1; 2; 3; 4] достатньо розкриті результати досліджень науковців у сфері класифікації дебіторської заборгованості за різними критеріями та надано аналіз вимог національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку до визнання дебіторської заборгованості та відображення її у фінансовій звітності підприємства. У роботі [1] проаналізовані підходи до визначення сутності дебіторської заборгованості, надана класифікація дебіторської заборгованості, фактори впливу на виникнення та збільшення дебіторської заборгованості. У статті [2] досліджено методичні засади обліку дебіторської заборгованості відповідно до вимог Національних положень бухгалтерського обліку, удосконалено

методику обліку коригування резерву сумнівних боргів у разі зміни методу його нарахування або виправлення помилок минулих років щодо такого резерву сумнівних боргів та виокремлено їх податкові наслідки, проаналізовані податкові різниці, які виникають під час обліку дебіторської заборгованості та визначення бази оподаткування податком на прибуток відповідно до вимог Податкового кодексу України. У [3] проаналізовані особливості застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності при обліку дебіторської заборгованості на підприємствах, виявлено ряд відмінностей, основними з яких є відсутність в міжнародній практиці єдиного стандарту, що відображав би різні аспекти класифікації та визнання боргів такого виду. Разом з дослідженнями методичних основ обліку у наукових публікаціях розглядаються питання управління дебіторською заборгованістю [5; 6; 7] та надаються пропозиції щодо застосування різноманітних інструментів управління процесом її погашення. У роботі [5] розглянуті питання управління дебіторською заборгованістю в умовах діджиталізації та підкреслено необхідність формування обліково-аналітичного забезпечення процесу управління дебіторською заборгованістю за допомогою технології блокчейн. У статті [6] досліджено сутність факторингу як інструменту зміцнення фінансової безпеки підприємства, запропоновано оптимальну схему обліку факторингу у постачальника (продавця) та надано пропозиції щодо прийняття рішення при застосуванні схеми факторингу для управління сумнівною дебіторською заборгованістю.

Таким чином можна зазначити, що питання обліку дебіторської заборгованості широко представлені у науковій літературі у контексті застосування міжнародних та національних стандартів обліку. Однак невизначеними питаннями залишаються управлінські аспекти та методичні особливості обліку дебіторської заборгованості, нарахування резерву сумнівних боргів при переході на міжнародну практику обліку в сучасних умовах господарювання українських підприємств, що характеризуються високим рівнем невизначеності

та ризиком безперервності – основного припущення для складання фінансової звітності підприємств як за міжнародними, так і за національними стандартами обліку і звітності. Це вимагає дослідження питання саме обліку для управління дебіторською заборгованістю з метою забезпечення фінансової безпеки підприємства.

Метою дослідження є визначення сучасних методичних підходів до обліку дебіторської заборгованості та ідентифікація дієвих інструментів оптимізації структури дебіторської заборгованості для зміцнення фінансової безпеки підприємства.

Виклад основного матеріалу. На українських підприємствах управління розрахунками з покупцями та замовниками практикується здебільшого шляхом фактичного обліку дебіторської заборгованості, а сучасні методи управління та стимулювання швидкості сплати заборгованості часто залишаються поза увагою обліковців і відносяться виключно до обов'язків відділу збуту. Незважаючи на той факт, що сучасні менеджери та облікові працівники активно підвищують свою кваліфікацію через проходження програм Міжнародної сертифікації та освітніх програм з вивчення Міжнародних стандартів

фінансової звітності, обліку та фінансового менеджменту, обсяг дебіторської заборгованості підприємств України зростає протягом 2013-2021 рр. (рис. 1).

За даними рис. 1 спостерігається негативна тенденція до нарощування українськими підприємствами обсягів дебіторської заборгованості на кінець звітного року (2013–2021 рр.). Це спонукає замислитись над необхідністю запровадження інструментів управління дебіторською заборгованістю, адже таке зростання збільшує ризики неотримання вчасної оплати заборгованості і ризиків списання безнадійної заборгованості у витрати звітного періоду, що впливає на фінансовий результат діяльності підприємства та може спровокувати складнощі з вчасною оплатою кредиторської заборгованості та сформувані ризики банкрутства українських підприємств, що значно погіршить їх інвестиційну привабливість для іноземних вкладників. Запровадження конкретних рішень щодо формування ефективної обліково-аналітичної підтримки процесу управління дебіторською заборгованістю залежить від масштабу діяльності підприємства та обсягів його доходів. Так, для великих підприємств доцільно запроваджувати системні механізми стимулювання

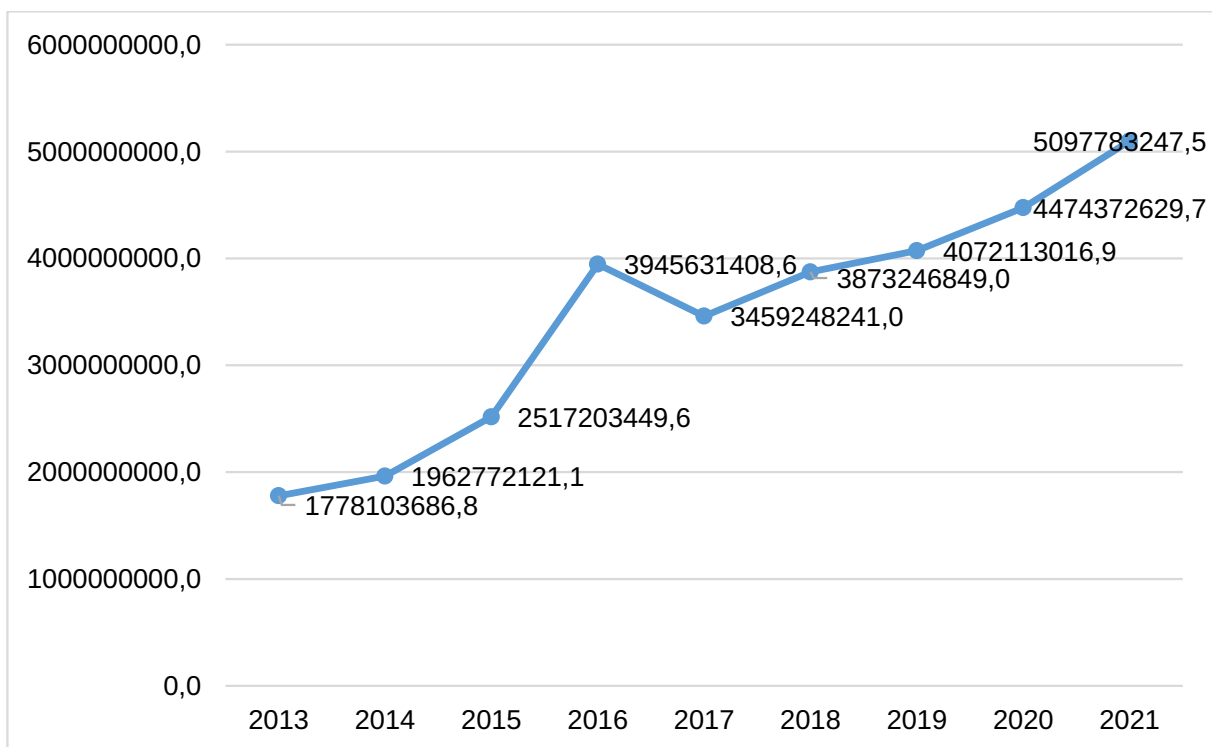

Рис. 1. Динаміка дебіторської заборгованості підприємств України на кінець року за 2013–2021 рр. (тис. грн)

Джерело: складено авторами за даними державної служби статистики [9]

оплати рахунків дебіторами, а для середніх та малих достатньо здійснювати оперативне управління сплатою заборгованості за конкретними боржниками.

Зазначимо, що відповідно до ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» великими є підприємства, які не відповідають критеріям для середніх підприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передуює звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв: балансова вартість активів – понад 20 мільйонів євро; чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – понад 40 мільйонів євро; середня кількість працівників – понад 250 осіб [8]. Проаналізуємо структуру дебіторської заборгованості підприємств України за кількістю найманих працівників (рис. 2).

При аналізі структури дебіторської заборгованості підприємств України за кількістю найманих працівників за 2021 р. за даними Державної служби статистики [9] видно, що більша частка цієї дебіторської заборгованості (35,1%) формується в результаті діяльності підприємств з кількістю найманих працівників від 250 осіб і більше, які зазвичай відносяться до великих підприємств.

В умовах активного запровадження на великих підприємствах України Міжнародних стандартів фінансової звітності доцільно розглянути деякі аспекти міжнародної практики обліку дебіторської заборгованості. Як відомо,

в міжнародній практиці бухгалтерського обліку не існує єдиного уніфікованого плану рахунків з визначеними номерами субрахунків. Отже, для реєстрації бухгалтерських проведення застосовуються схожі за змістом назви рахунків бухгалтерського обліку. Для обліку торгівельної дебіторської заборгованості, яка виникає в момент фактичного відвантаження товарів (продукції) чи надання послуг, застосовуються активні рахунки «Торгівельні рахунки до отримання» або «Торгівельні векселі до отримання» з кореспонденцією цих рахунків з рахунком «Доходи від реалізації продукції (товарів), надання послуг» (табл. 1).

Важливим питанням при обліку дебіторської заборгованості (особливо із застосуванням МСФЗ) є питання оцінки її вартості для подальшого коректного відображення у фінансовій звітності підприємства. В залежності від характеру заборгованості в обліку можуть застосовуватись декілька видів вартості: історична (первісна, номінальна), чиста вартість (справедлива, балансова), дисконтована.

Історична (первісна) вартість дебіторської заборгованості формується під час фактичного визнання доходу від реалізованої продукції (товарів), надання послуг і засвідчую номінальну вартість торгівельної дебіторської заборгованості (вартість реалізації з урахуванням ПДВ). Але і міжнародні, і національні стандарти вимагають у балансі відображати вартість дебіторської заборгованості з урахуванням ризику несплати із застосуванням

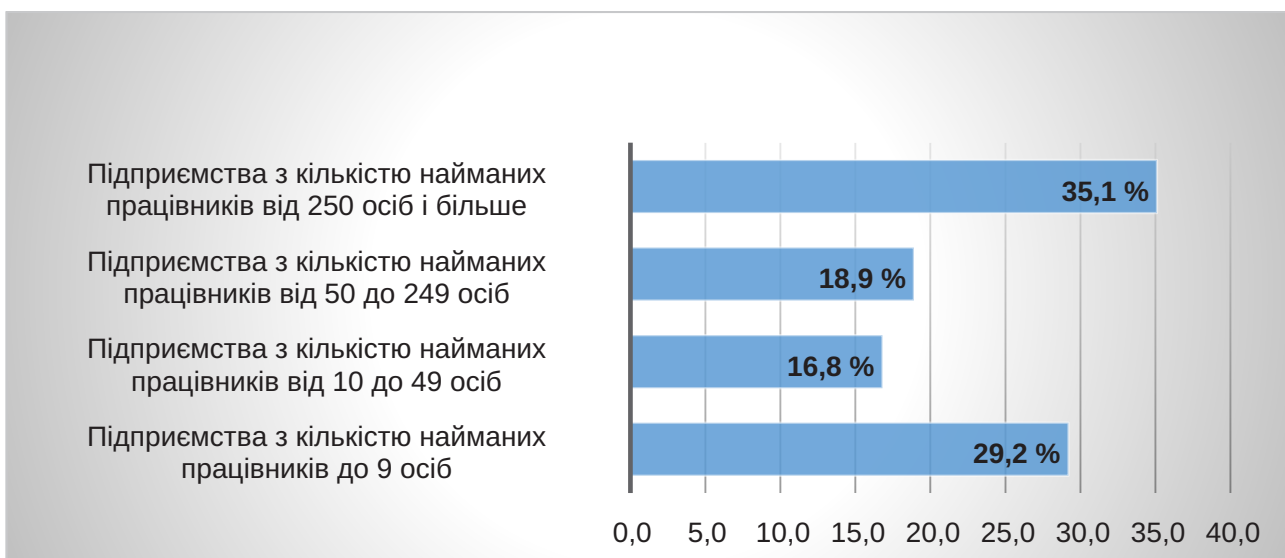

Рис. 2. Структура дебіторської заборгованості підприємств України за кількістю найманих працівників у 2021 році (% від загальної суми дебіторської заборгованості підприємств України у 2021 році)

Джерело: складено авторами за даними державної служби статистики [9]

Таблиця 1

Визнання в обліку торгівельної дебіторської заборгованості (міжнародний формат)

1.	Відвантажено продукцію покупцю	Дт	Кт	
	Торгівельні рахунки до отримання (рахунок 36*)	Х		Ф1**, +А
	Доходи від реалізації продукції (рахунок 70)		Х	Ф2, +Д
2.	Отримано торгівельний вексель як пролонгацію відстрочки платежу по раніше визнаній дебіторській заборгованості (номінал векселя дорівнює сумі угоди)	Дт	Кт	
	Торгівельні векселі до отримання	Х		Ф1, +А
	Торгівельні рахунки до отримання		Х	Ф1, -А
3.	Нараховані відсотки за торгівельним векселем на дату балансу			
	Відсотки до отримання	Х		Ф1, +А
	Доходи за відсотками		Х	Ф2, +Д

* – аналог рахунку з національного Плану рахунків бухгалтерського обліку;

**Ф1 – Звіт про фінансовий стан (Баланс); Ф2 – Звіт про фінансові результати, В – витрати звітного періоду; А – активи; Х – сума за бухгалтерським проведенням

чистої вартості (справедлива, балансова). Для врахування ризику несплати облікові працівники мають нараховувати резерв сумнівних боргів для більш достовірної оцінки реальної вартості торгівельної дебіторської заборгованості. Для довгострокової дебіторської заборгованості, яка передбачає оплати терміном більше ніж через рік, застосовується дисконтована вартість (з урахуванням зміни вартості грошей у часі).

Управління платіжною системою підприємства представляє складний набір заходів щодо об'єднання виробничих та фінансових стратегій в єдиний механізм. Можливість швидко конвертувати дебіторську заборгованість в грошові кошти стає важливою метою будь-якого торгівельного підприємства. Управління дебіторською заборгованістю має бути сфокусовано на оптимізації тривалості кредитного циклу (проміжку часу з моменту отримання замовлення від покупця до моменту отримання грошових коштів за замовлення). Чим більше тривалість кредитного циклу, тим більше блокованих грошових коштів в оборотному капіталі. Скорочення тривалості кредитного циклу підприємства покращить становище з потоками грошових коштів і ліквідністю активів підприємства.

До складових процесу управління дебіторською заборгованістю та оптимізації тривалості кредитного циклу відносять: розробка політики надання товарного кредиту (відстрочки платежу); встановлення кредитного рейтингу для покупців через встановлення їх кредитоспроможності; встановлення ліміти

кредитування в залежності від рейтингу; встановлення стандартних строків кредитування; встановлення стандартних знижок; аналіз дебіторської заборгованості; робота з простроченою дебіторською заборгованістю.

Важливим інструментом обліково-аналітичної підтримки управління дебіторською заборгованості та вчасного реагування на ризик неотримання оплати від покупців є використання методу резервування сумнівної заборгованості. На малих та середніх підприємствах розповсюджена практика застосування методу прямого списання безнадійної заборгованості в момент визнання боржника банкрутом чи в разі закінчення терміну позовної давності. Для великих підприємств, особливо при застосуванні МСФЗ, актуальним стає питання застосування методу резервування як основної вимоги до достовірної оцінки реальної вартості дебіторської заборгованості у звітності підприємств. Методика відображення в обліку списання безнадійної заборгованості та нарахування резерву безнадійних боргів у міжнародному форматі наведено у таблиці 2.

При застосуванні методу резервування для обліку дебіторської заборгованості з метою врахування ризику несплати можуть бути використані два підходи: балансовий чи підхід, на основі Звіту про фінансові результати (рис. 3).

Для цілей оптимізації структури дебіторської заборгованості можуть бути використані декілька інструментів управління та стимулювання погашення: використання торгівельних

Таблиця 2

Відображення в обліку списання безнадійної заборгованості та нарахування резерву безнадійних боргів (міжнародний формат)

Метод прямого списання безнадійної дебіторської заборгованості			
1.	Підприємство отримало повідомлення про банкрутство дебітора	Дт	Кт
	Витрати за безнадійними боргами (рахунок 944*)	X	Ф2**, +В
	Торгівельні рахунки до отримання (рахунок 36)		X Ф1, - А
Метод резервування			
2.	Нарахування резерву на дату звітності	Дт	Кт
	Витрати за безнадійними боргами (рахунок 944)	x	Ф2, +В
	Резерв безнадійних боргів (рахунок 38)		x Ф1, - А
3.	Компанія отримала повідомлення про банкрутство дебітора		
	Резерв безнадійних боргів (рахунок 38)	X	Ф1, +А
	Торгівельні рахунки до отримання (рахунок 36)		X Ф1, - А

* – аналог рахунку з національного Плану рахунків бухгалтерського обліку;

**Ф1 – Звіт про фінансовий стан (Баланс); Ф2 – Звіт про фінансові результати, В – витрати звітного періоду; А – активи; X(x) – сума за бухгалтерським проведенням

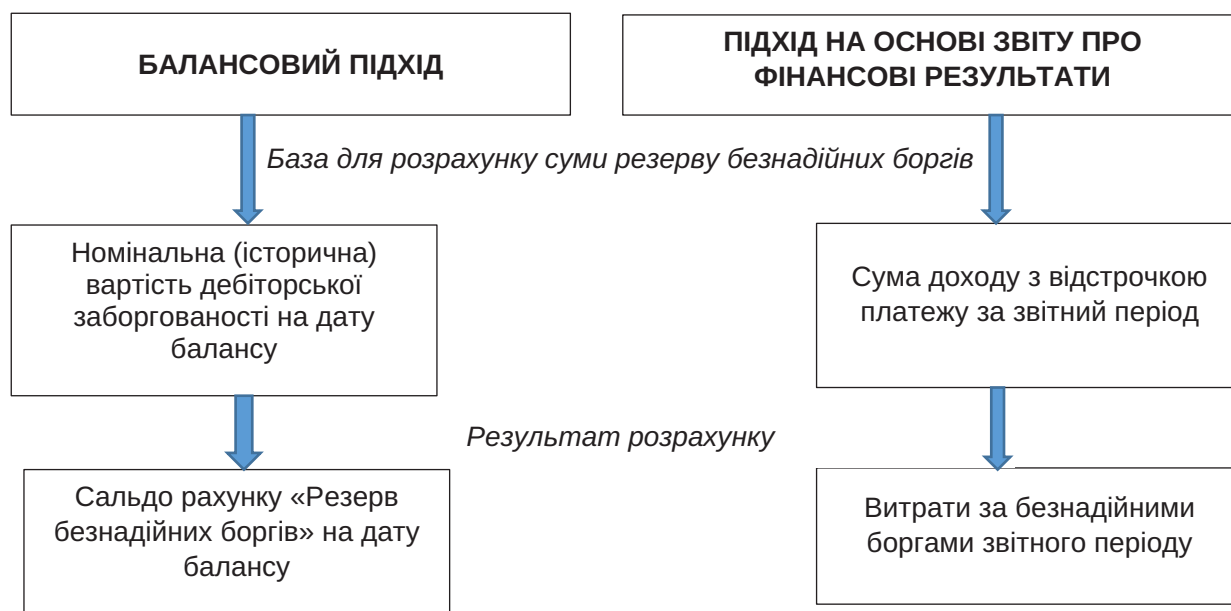

Рис. 3. Підходи до розрахунку резерву безнадійних боргів

векселів; застосування мотиваційних знижок; факторинг.

Використання торгівельних векселів дає змогу підприємству передати зобов'язання покупця іншій особі (підприємству) і отримати грошові кошти швидше, ніж це зазначено у терміні погашення векселя. Така практика широко застосовується міжнародними компаніями і надає можливість також отримати додатковий відсотковий дохід, що нараховується на номінал векселя (суму угоди) (див. табл. 1).

Мотиваційні знижки застосовуються для стимулювання швидкості оплати покупцями виставлених рахунків шляхом надання додаткової знижки за умови сплати рахунків в обмежені терміни (зазвичай такі терміни вказуються під час відвантаження продукції). Це дає змогу прискорити оборотність дебіторської заборгованості та вчасно вивільнити кошти. Знижки за дострокову сплату – це знижки, надані кредитором при сплаті до встановленої дати з метою стимулювання швидкості погашення боргу. В міжнародній практиці існує наступна

форма запису для відстрочки платежу: «5/10, нетто 30». Цей термін означає, що покупець зобов'язаний здійснити повну сплату відвантаженого товару на протязі 30 календарних днів з моменту отримання. Але, якщо здійснить сплату на протязі перших 10 днів цього строку, то автоматично зменшується сума платежу на 5%, тобто є можливість скористатися знижкою за прискорення сплати.

Надання знижки за дострокову оплату має декілька переваг:

– знижка може стимулювати платити покупця раніше, що дозволить продавцю зекономити на сплаті відсотків при відмовленні від використання займів. Це може позитивно вплинути на прибутковість;

– якщо у продавця проблеми з наявністю грошових коштів, то дострокове погашення дебіторської заборгованості дозволить підприємству підтримати рівень ліквідності;

– надання знижок виправдано, коли воно призводить до розширення продажів і збільшення загального фінансового результату підприємства.

Дебіторська заборгованість може бути продана (факторинг) або надана під заставу як гарантія забезпечення зобов'язань (забезпечене зобов'язання) з метою прискорення отримання фінансових ресурсів. Факторинг – фінансова комісійна операція, при якій клієнт переуступає дебіторську заборгованість фак-

торинговій компанії з метою негайного отримання більшої частини платежу.

Висновки. Отже сучасні облікові процедури стосовно дебіторської заборгованості зводяться до правильного визнання та подальшої достовірної оцінки вартості дебіторської заборгованості, яка буде відображена у складі активів підприємства у зовнішній фінансовій звітності. Для зміцнення фінансової безпеки підприємства серед сучасних інструментів управління дебіторською заборгованістю доцільно застосовувати вже існуючі у міжнародній практиці методи – факторинг як можливість швидко конвертувати сумнівну заборгованість у грошові кошти; використання торговельних векселів як пролонгація відстрочки платежу з отриманням додаткових доходів за відсотками, торговельні мотиваційні знижки як стимулювання швидкості сплати рахунків дебіторів. Такі підходи допоможуть обліковцям вчасно надавати оперативну інформацію керівництву для керування сумнівною дебіторською заборгованістю та знижувати ризики формування безнадійної дебіторської заборгованості на начальному етапі її виникнення. Коректне застосування зазначених методів дасть змогу оцінити реальну вартість активів підприємства і запобігти ризику призупинення безперервності діяльності внаслідок недоотримання очікуваної суми коштів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кравченко О., Кобець Т. Організація обліку дебіторської заборгованості та шляхи її вдосконалення. *Економіка та суспільство*. 2021. № 25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-58>.
2. Сидоренко О. О. Визнання, класифікація та окремі аспекти обліку дебіторської заборгованості у суб'єктів господарювання. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 32. С. 449–456. URL: <http://ir.stu.cn.ua/123456789/18501>.
3. Мамонтова Н. А., Корнійчук Т. С. Особливості обліку дебіторської заборгованості за національними і міжнародними стандартами. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2021. № 21(49). С. 115–119. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-21\(49\)-115-119](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-21(49)-115-119).
4. Бондарчук Н. В., Васильєва Л. М. Теоретико-методичні основи бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2016. № 16(1). С. 135–138. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_16%281%29_35.
5. Кононенко Л. В., Сисоліна Н. П., Юрченко О. В. Управління дебіторською заборгованістю: сучасний стан, проблеми, перспективи, інформаційне забезпечення. *Економічний простір*. 2021. № 166. С. 104–109. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/166-18>.
6. Фесенко В. В., Остапчук І. В. Облік факторингу та управління сумнівною дебіторською заборгованістю підприємства. *Бізнес-навігатор*. 2018. № 6(49). С. 236–240. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2018_6_52.
7. Ткачук Л., Венда Ч. Теоретико-методологічні аспекти управління дебіторською заборгованістю підприємства. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 1. С. 84–90. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2023.1.84.90>.
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
9. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

REFERENCES:

1. Kravchenko, O., & Kobets, T. (2021). Orhanizatsiia obliku debitorskoi zaborhovanosti ta shliakhy yii vdoskonalennia [Organization of accounts receivable and ways to improve it]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, 25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-58>. [in Ukrainian]
2. Sydorenko, O. O. (2019). Vyznannia, klasyfikatsiia ta okremi aspekty obliku debitorskoi zaborhovanosti u subiektiv hospodariuvannia [Recognition, classification and separate aspects of accounting for receivables from business entities]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, 32, 449–456. Available at: <http://ir.stu.cn.ua/123456789/18501>. [in Ukrainian]
3. Mamontova, N. A., & Korniiichuk, T. S. (2021). Osoblyvosti obliku debitorskoi zaborhovanosti za natsionalnymy i mizhnarodnymy standartamy [Peculiarities of accounts receivable according to national and international standards]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia» – Scientific notes of the National University "Ostroh Academy"*, 21(49), 115–119. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-21\(49\)-115-119](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-21(49)-115-119). [in Ukrainian]
4. Bondarchuk, N. V., & Vasyliieva L. M. (2016). Teoretyko-metodychni osnovy bukhhalterskoho obliku debitorskoi zaborhovanosti [Theoretical and methodological foundations of accounts receivable accounting]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Serii: Ekonomichni nauky – Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Economic Sciences*, 16(1), 135–138. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_16%281%29_35. [in Ukrainian]
5. Kononenko, L. V., Sysolina N. P., & Yurchenko O. V. (2021). Upravlinnia debitorskoiu zaborhovanistiu: suchasnyi stan, problemy, perspektyvy, informatsiine zabezpechennia [Accounts receivable management: current state, problems, prospects, information support]. *Ekonomichniy prostir – Economic space*, 166, 104–109. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/166-18>. [in Ukrainian]
6. Fesenko, V. V., & Ostapchuk, I. V. (2018). Oblik faktorynhu ta upravlinnia sumnivnoi debitorskoiu zaborhovanistiu pidpriemstva [Factoring accounting and management of doubtful receivables of the enterprise]. *Biznes-navihator – Business navigator*, 6(49), 236–240. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2018_6_52. [in Ukrainian]
7. Tkachuk, L., & Venda, Ch. (2023). Teoretyko-metodolohichni aspekty upravlinnia debitorskoiu zaborhovanistiu pidpriemstva [Theoretical and methodological aspects of management of receivables of the enterprise]. *Innovation and Sustainability*, 1, 84–90. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2023.1.84.90>. [in Ukrainian]
8. On accounting and financial reporting in Ukraine: Law of Ukraine dated July 16, 1999 No. 996-XIV. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (accessed April 01, 2023).
9. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>.